

HET HUIS VEILIGHEID ELFSTEDENTOCHT (op de schaats)

Inleiding

De voorbereiding en uitvoering van grote evenementen in het kader van culturele hoofdstad (LF2018) en recente incidenten hebben het belang van een gezamenlijk doel bewezen. In de preventieve fase zijn de vragen, wat voor evenement is het, welke gezamenlijke voorbereiding moeten wij treffen, wat is er anders dan de reguliere werkwijze bij een evenementen en/of crisis en met welke (bestuurlijke) kaders bereiden wij ons voor, steeds belangrijker geworden.

Op deze manier is er afgelopen tijd ook gekeken naar de voorbereiding op de Elfstedentocht op de schaats. Na een laatst verreden Elfstedentocht 22 jaar geleden en een laatste preparatiefase 7 jaar geleden is het tijd om de bestuurlijke uitgangspunten opnieuw te herijken.

Aanleiding

Op 8 februari heeft een bestuurlijke bijeenkomst plaats gevonden met de bestuurders van de betrokken gemeenten, hulpdiensten en de Koninklijke Vereniging De Friesche Elf Steden (hierna te noemen De Vereniging). In deze bijeenkomst is ingegaan op de bestuurlijke aspecten in de voorbereiding op en tijdens de Elfstedentocht. Het gezamenlijk doel is door middel van een aantal aandachtspunten gekaderd.

Deze aandachtspunten zijn:

- De Friese gastvrijheid versus zelfredzaamheid en veiligheid.
- Formeel afkondigen van GRIP 4 op Y-5.
- Regionale uitgangspunten crowd management en evenementen.
- Beleids- en tolerantiegrenzen openbare orde en veiligheid.
- Bestuurlijke kaders voor een tocht die niet te stoppen is.

De regiegroep heeft de aandachtspunten van het bestuurlijke overleg door vertaald naar onderstaande bestuurlijke uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen het dak van de voorbereiding op en tijdens de Elfstedentocht. De uitgangspunten in het kader van het gezond en veilig laten verlopen van de Elfstedentocht zijn:

- 1) Zelfredzaamheid
- 2) Samenwerken hierbij gaat regionaal boven gemeentelijk
- 3) Afbakening verantwoordelijkheid Koninklijke Vereniging De Friesche Elf Steden (alles direct op het ijs) en de (overheids)diensten (alles in het gebied daarbuiten).
- 4) Bestuurlijke afstemming in de voorbereiding op en tijdens de Elfstedentocht
- 5) Voorbereiding sluit zoveel mogelijk aan op de bestaande werkwijze van (overheids)diensten.

Ad 1 Zelfredzaamheid

Er zijn veel bezoekers die de Elfstedentocht in een van de steden/gemeenten willen beleven. Naast het kunnen zien van de schaatsers is het deelnemen aan het (volks)feest belangrijk. De zelfredzaamheid van bezoekers is een belangrijk uitgangspunt in de voorbereiding en tijdens de Elfstedentocht. De infrastructuur en de evenementenlocaties kunnen een beperkte hoeveelheid bezoekers verwerken. Uitgangspunt is dat Friesland uit gastvrijheid bezoek positief ontmoedigd.

Ad 2 Samenwerken hierbij gaat regionaal boven gemeentelijk

Gezamenlijke voorbereiding is een pre om de Elfstedentocht op de schaats en het volksfeest veilig en gezond te laten verlopen. In alle voorbereidingen en uitvoeringen dient het credo regionaal boven gemeentelijk gehanteerd te worden. Gezamenlijke afstemming in thema's als crowdmanagement, verkeersmanagement, communicatie en informatiemanagement is een must.

Ad 3 Afbakening verantwoordelijkheid Koninklijke Vereniging De Friesche Elf Steden (alles direct op het ijs) en de (overheids)diensten (alles in het gebied daarbuiten).

In 2004 hebben de Elfstedengemeenten en de Vereniging hierover een besluit genomen. De betrokken bestuurders hebben afgesproken dat de Vereniging verantwoordelijk is voor alles direct op het ijs, inclusief looproutes schaatsers, kluunplaatsen, inschrijflocatie, start, het ingerichte deel van de Zwettehaven Leeuwarden, het ingerichte deel van de finish, de huldigingslocatie en de veiligheid inclusief de betrouwbaarheid van het ijs.

De (elfsteden)gemeenten en de overige overheidsdiensten werken samen in de voorbereiding op het veilig en gezond verlopen van de Elfstedentocht in alles in het gebied buiten het ijs en de hierboven genoemde uitzonderingen.

Ad 4 Bestuurlijke afstemming in de voorbereiding op en tijdens de Elfstedentocht

In de voorbereiding op en tijdens de Elfstedentocht is bestuurlijke afstemming nodig. Deze bestuurlijke afstemming is nodig om het evenement veilig en gezond te laten verlopen. Het is voorstelbaar om hiervoor aan te sluit bij de crisisstructuur (gripfasering).

Ad 5 Voorbereiding sluit zoveel mogelijk aan op de bestaande werkwijze

Een gevleugelde uitspraak is: *'train as you fight, fight as you train'*. In de voorbereiding op alle evenementen en ook de Elfstedentocht is het belangrijk om zo dicht mogelijk bij de bestaande werkwijzen aan te sluiten. Werkwijzen (bijvoorbeeld protocollen, processen etc.) worden alleen aangepast als dit ten goede komt aan het evenement Elfstedentocht.

Het huis veiligheid Elfstedentocht

De bestuurlijke uitgangspunten zoals hierboven zijn genoemd vormen het dak van de voorbereiding op en tijdens de Elfstedentocht. Een huis kan echter niet zonder muren en een fundament. De overige bouwstenen die verder integraal uitgewerkt gaan worden zijn: communicatie, informatiemanagement, verkeersmanagement, crowd management en evenementen, openbare orde en veiligheid/crisisorganisatie en scenario's. De bestuurlijke uitgangspunten zijn leidend in de onderliggende bouwstenen.

